

Arbeid med kommuneplaner

Kurs for nytilsatte i kommunal landbruksforvaltning

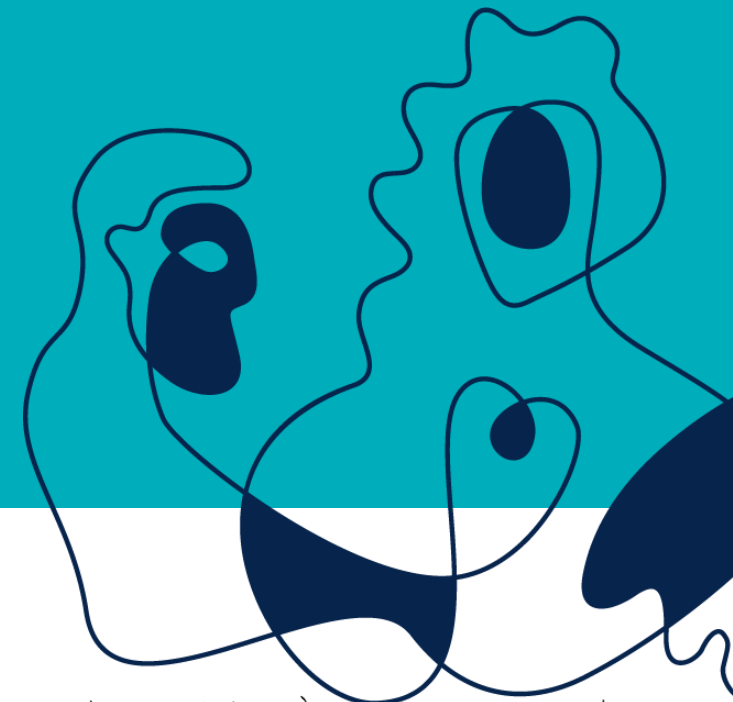
25. februar 2021

Toril Austvik

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Hva skal jeg snakke om?

- Kort om plan- og bygningsloven
- Kommunal planlegging
 - Kommuneplaner, samfunnsdel og arealdel
 - LNFR områder
- Jordvern
- Dispensasjoner
- Kart og AR5

Plan- og bygningsloven

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN
(LOV OM PLANLEGGING OG
BYGGESAKSBEHANDLING)
av 27. juni 2008 nr. 71

med endringer, sist ved lov
av 20. april 2018 nr. 12

BYGGESAKSFORSKRIFTEN
(FORSKRIFT OM BYGGESAK)
av 26. mars 2010 nr. 488

med endringer, sist ved forskrift
av 6. november 2018 nr. 1674
(i kraft 1. desember 2018)

BYGGTEKNISK FORSKRIFT
(FORSKRIFT OM TEKNISKE
KRAV TIL BYGGVERK)
av 19. juni 2017 nr. 840

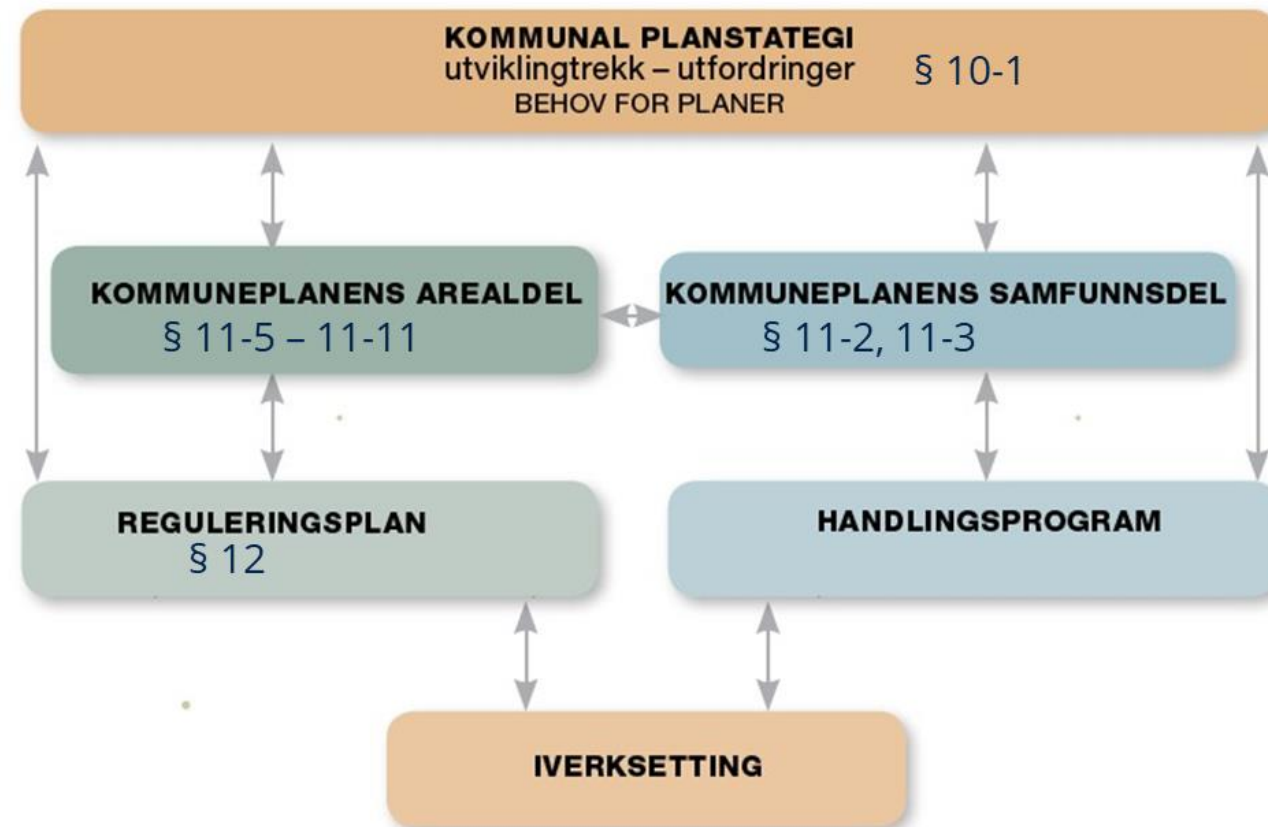
med endringer, sist ved forskrift
av 11. juni 2018 nr. 854

GAPPELEN DAMM
AKADEMISK

- Forvaltning og bruk av arealer
- Sektorovergripende
- Prosesslov
- Ett av få land med rettslig bindende overordna plan
- Kommestyret har mye makt

Kommunal planlegging

– virker til Nordlands beste

Kommuneplanens samfunnsdel

- Kommunens overordnede politiske og administrative styringsdokument
- Hovedhensikt:
 - Bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling
 - Verktøy for strategisk styring
 - Styrke medvirkning og politisk styring
- Det er viktig at landbruket behandles i samfunnsdelen
- Behovet for hensynssoner kan også vurderes her

Kommuneplanens arealdel

- Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen
- Planen skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk
- Skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen
- Den skal omfatte:
 - Plankart
 - Bestemmelser
 - Planbeskrivelse
- Alternativurderinger
- Viktige jordbruksområder – kjerneområder

Landbruk i arealplanen - Arealformålet LNF(R)

- a) Areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gården ressurser
 - b) Areal for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse
-
- Landbruk og reindrift kan bygge i tråd med LNFR a) uten byggesøknad
 - Kommuneplanens areadel kan gi bestemmelser om
 - Omfang, lokalisering og utforming av bygninger og anlegg til landbruk og reindrift
 - Tillate spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse
 - Tillate nødvendige bygninger og anlegg for landbruk og reindrift i 100-metersbeltet langs sjøen
 - Forbud mot bygge- og anleggstiltak inntil 100 meter langs vassdrag

Garden som ressurs

Bygge- og anleggstiltak i og i tilknytning til landbruk
– forholdet til plan etter plan- og bygningsloven

Areal for landbruk, natur og friluftsliv samt reindrift

- Tillegg til landbruksdriften
- Knyttet til produksjon på garden eller behovet for varer og tjenester
- Basert på og tilpasset gårdens eget ressursgrunnlag

Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-,friluft- og reindriftsområder

– virker til Nordlands beste

LNFR spredt

- Ny veileder
- Ikke byggeområder
- Både dyrka- og dyrkbar jord er en viktig ressurs
- Viktig å ta vare på viktige beiteområder
- Produktiv skog

Kommunenes arbeid med jordvern

Ikke fornybar ressurs

Kampen om arealene

Veie interessene mot hverandre

Ingen nye utbyggingsarealer på dyrka jord

Jordverngrenser mellom tettsteder/byer i vekst,
og tilgrensende jordbruksareal

Strategi: hvordan skal kommunen bidra til økt
matproduksjon?

- Nasjonal strategi
- Regional strategi
- Nasjonale føringer
- Brev fra regjering

– virker til Nordlands beste

Dispensasjoner § 19 i pbl

- kommunene «kan gi» dispensasjon
- fordeler og ulemper ved dispensasjonen skal vurderes
- hensynene bak bestemmelsen
- Vesentlighetsvilkåret
- stor vekt på Statsforvalterens anbefalinger
- begrunnelsesplikt
- Sakene må være tilstrekkelig opplyste før de sendes Statsforvalteren for uttalelse.

Dispensasjoner - krav ved oversendelse

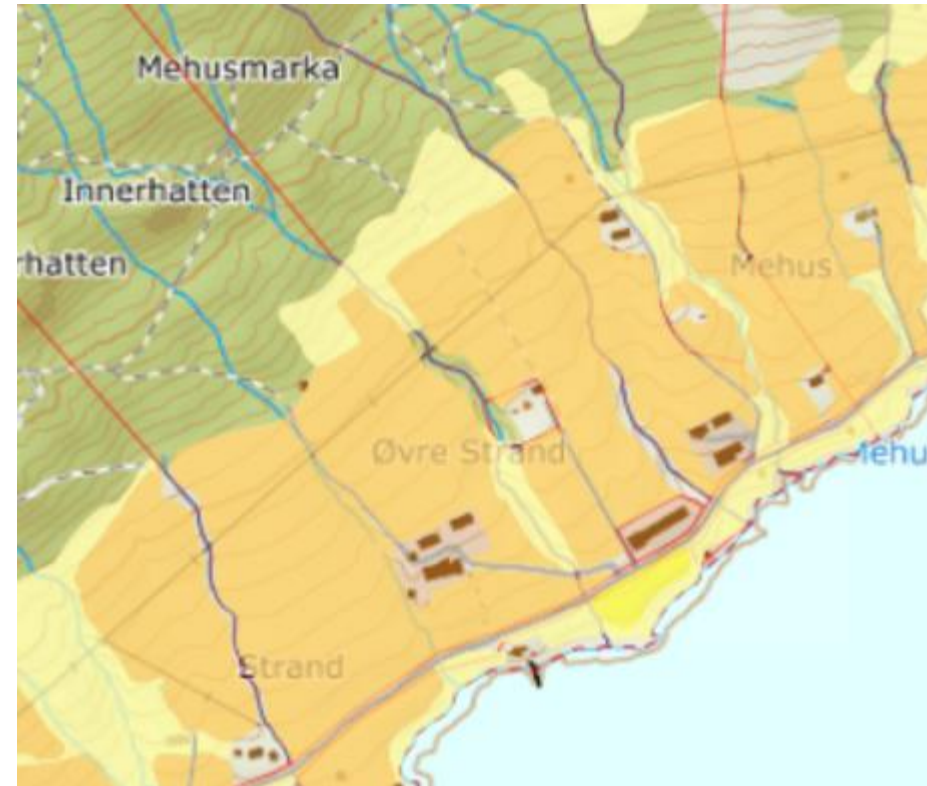
Saken skal være «tilstrekkelig opplyst»

- Hvilket tiltak søkes om?
- Planstatus; arealformål mv. i kommuneplan, ev. reguleringsplan
- Dagens bruk av området/arealet
- Beskrivelse av eiendommen
- Hva søkes det dispensasjon fra?
- Søkers begrunnelse og kopi av søknad
- Kart og illustrasjoner, plankart i farger, oversiktskart og detaljkart, plassering av tiltak
- Landbruksfaglig vurdering i aktuelle saker
- Kommunens egen vurdering av dispensasjonssøknaden og hvordan vilkårene for dispensasjon er oppfylt

Kart og AR5

- Kilden og gårdskart - Nibio
- jordbruksareal i AR5
- omdisponert til andre formål
- Omklassifiseres i AR5
- ajourhold av AR5 er todelt
 - Kommune - kontinuerlig ajourhold
 - Nibio – periodevis ajourhold

Oppsummert

- Kommunen har ansvar for jordvern og for å sikre landbrukets produksjonsgrunnlag
- Viktig at landbruk synliggjøres i kommuneplanens samfunnsdel
- Viktig å bevare Jordbruksarealer og beitearealer
- Når jordbruksarealer og viktige beitearealer foreslås omdisponert så er det viktig med vurdering av konsekvenser og alternativvurdering
- Når arealer med fulldyrka jord skal brukes til andre formål er det viktig å ta vare på matjorda
- Dispensasjoner – kun unntaksvis!
- AR5 må være oppdatert

Nyttige dokumenter og sider

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 ([lenke](#))
- Veileder H-2401 Garden som ressurs [lenke](#)
- Veileder: Planlegging for spredt bolig-, fritids og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder, mai 2020 ([lenke](#))
- Jordvern og FNs bærekraftsmål, brev fra LMD og KMD datert 08.01.2021([lenke](#))
- Nasjonal og vesentlig regional interesse innenfor jordvern, brev fra LMD 01.10.2018 ([lenke](#))
- Landbruk- og matdepartementets side om jordvern [lenke](#)
- Landbruksdirektoratets side om jordvern [lenke](#)
- Statsforvalterens side om jordvern [lenke](#)
- Sivilombudsmannen: Rapport om dispensasjoner i strandsonen [lenke](#)